

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Giltig från: 2026-01-29

Innehållsansvar: Afshin Shahnava, (afssh), Överläkare

Giltig till: 2028-01-27

Granskad av: Afshin Shahnava, (afssh), Överläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Splenektomi

– vaccination av vuxna patienter, SÄS

Sammanfattning

Beskrivning av vaccination, information och dokumentation vid Splenektomi – standardförfarande.

Förändringar sedan föregående version

Information om pneumokockvaccin har ändrats, innehållet är i övrigt oförändrat.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Förändringar sedan föregående version	1
Förutsättningar	2
Aktuella vacciner	2
Vaccinationsintervall	2
Genomförande	2
Pneumokockvaccin	2
Meningokockvaccin	3
Grundvaccination	3
Boostervaccination till patienter upp till och med 25 års ålder	3
Vaccin mot säsongsinfluensa	4
Sammanfattande rekommendationer för vuxna efter splenektomi	4
Dokumentation i Melior	5
Information	5
Dokumentinformation	6
Referens- och länkförteckning	6

Bilaga

Patientinformation, [Information till dig som saknar mjälte/Splenektomi](#)

Förutsättningar

Aktuella vacciner

Som vaccination mot kapslade bakterier ges:

Pneumokocker

- A. Prevenar20 som är 20-valent konjugerat pneumokockvaccin.
- B. Pneumovax® som är 23-valent pneumokock-polysackaridvaccin.

Meningokocker

- A. Menveo® eller Nimenrix® (kvadrivalent vaccin mot serogrupper A,C,W-135 samt Y).
- B. Bexsero® eller Trumenba® (monovalent vaccin mot serogrupp B).

Säsongsinfluensa-vaccin

Tex Fluarix.

Vaccinationsintervall

Vid *akut* splenektomi bör besök 1 ligga tidigast två veckor efter operation.

Vid *planerad* splenektomi rekommenderas att vaccinationerna är genomförda helst två veckor före ingreppet.

Genomförande

Pneumokockvaccin

En dos Prevenar20® (PCV20) intramuskulärt.

En dos Pneumovax® (PPV23) ges 2 månader efter Prevenar20®.

Revaccinationer/boostingar mede Pneumovax® (PPV23) vart 5:e år därefter.

Vid tidigare pneumokockvaccination, använd nedanstående tabell för optimering/boosting:

Vaccinationsstatus	Vaccin
Inte vaccinerad med pneumokockvaccin eller enbart PCV13.	En dos PCV20 och minst 8 veckor senare en dos PPV23.
Tidigare vaccinerad med PPV23 eller PCV13 + PPV23.	En dos PCV20 minst 1 år efter senaste dosen och en dos PPV23 minst 5 år sedan föregående dos PPV23 men tidigast 8 veckor efter PCV20.
Tidigare vaccinerad med PCV20 + PPV23.	En dos PPV23 rekommenderas vart femte år. Behovet av boosterdos med PCV är inte klarlagt.

Rekommendation för pneumokockvaccination till splenektomerade vuxna. (PCV13 = Prevenar13, PCV20 = Prevenar20, PPV23 = Pneumovax).

Tabell hämtad från vårdprogram, *Riktlinjer för vaccination av vuxna inför och efter splenektomi* på webbplatsen www.infektion.net.

Meningokockvaccin

Till tidigare ovaccinerad person, 25 år eller yngre, rekommenderas meningokockvaccination oavsett tid från splenektomin. Till tidigare ovaccinerad person äldre än 25 år rekommenderas vaccination i normalfallet endast om det gått mindre än 5 år sedan splenektomin.

Grundvaccination

En dos konjugerat MenACWY-vaccin (Menveo® eller Nimenrix®) samt vaccination mot MenB (2 doser Bexsero® eller 3 doser Trumenba®).

Boostervaccination till patienter upp till och med 25 års ålder

En dos MenB (Bexsero® eller Trumenba®) efter 1 år.

En dos MenACWY (Menveo® eller Nimenrix®) efter 5 år.

OBS! Meningokockvaccination kan bli aktuell till patienter äldre än 25 år, även om längre tid än fem år förflutit efter splenektomin vid till exempel pågående utbrott, inför utlandsresa eller vid annan samtidig immunbrist.

Observera att Menveo® och Nimenrix® respektive Bexsero® och Trumenba® inte är utbytbara; vid grundvaccination (dos 1 och 2) bör man helst ge samma vaccinsort. Vid uppföljande vaccindoser vid boostering kan man eftersträva samma vaccinsort, men om det saknas används det vaccin som finns tillgängligt.

Vaccin mot säsongsinfluensa

Årlig influensavaccin inför eller under pågående influensasäsong. Syftet är att minska risken för allvarlig sekundär bakteriell pneumoni.

För närvarande används Fluarix®.

Sammanfattande rekommendationer för vuxna efter splenektomi

Nedanstående faktaruta sammanfattar infektionsläkarföreningens rekommendationer för vaccination av vuxna inför och efter splenektomi.

Vaccinationen avslutas senast 14 dagar före splenektomin eller påbörjas tidigast 14 dagar efter ingreppet (AII-CIII. Vid risk för fördröjd vaccination kan vaccinationen påbörjas innan patienten lämnar sjukhuset även tidigare än 14 dagar efter operationen.

Vaccin mot pneumokocker

Till tidigare ovaccinerad rekommenderas vaccination oavsett tid sedan splenektomin.

- En dos PCV20 (Prevenar20) följt av en dos PPV23 (Pneumovax) minst 8 veckor senare (AIII).
- Revaccination med en dos PPV23 vart femte år (CII).

Vaccin mot meningokocker

Till tidigare ovaccinerad, 25 år eller yngre, rekommenderas vaccination oavsett tid från splenektomin. Till tidigare ovaccinerad äldre än 25 år, rekommenderas vaccination i normalfallet endast om det gått mindre än 5 år sedan splenektomin.

- Grundvaccination med en dos konjugerat MenACWY-vaccin (Menveo eller Nimenrix) samt vaccination mot MenB (2 doser Bexsero eller 3 doser Trumemba) (CIII).
- Boostervaccination till patienter upp till och med 25 års ålder med en dos MenB efter 1 år och en dos MenACWY efter 5 år (CIII).

Meningokockvaccination kan bli aktuell till patienter äldre än 25 år även om längre tid än 5 år förflutit efter splenektomin vid till exempel pågående utbrott, inför utlandsresa eller vid annan samtidig immunbrist.

Vaccin mot säsongsinfluensa

- Årlig influensavaccination (CIII).

Vaccin mot Haemophilus influenzae serotyp b

- Ges inte i normalfallet (DIII).

Tabell hämtad från vårdprogrammet *Riktlinjer för vaccination av vuxna inför och efter splenektomi* på webbplatsen www.infektion.net.

Dokumentation i Melior

Gå in i *Patientbakgrund – Viktig information*. Kryssa för ”Splenekтоми/nedsatt mjältefunktion”. Fritexten ”Splenektomerad” kan vid behov ändras till ”Nedsatt mjältefunktion”.

Information

Lämna muntlig och skriftlig information till patienten. Använd nedanstående skriftliga informationsblad.

[Information till dig som saknar mjälte/Splenekтоми](#)

Understryk vikten av att söka vård tidigt vid feber eller frossa och att vaccinationerna aldrig ger ett hundra procentigt skydd.

Se även rutinen ”[Vaccination av vuxna patienter inför och efter splenekтоми](#)” utarbetad av infektionskliniken, Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Afshin Shahnavaaz, överläkare, HIVÖ/infektionsmottagningen, SÄS

Remissinstanser (utgåva 1)

Verksamhetschefer, SÄS

Fastställt av

Jerker Nilson, chefläkare, SÄS

Nyckelord

Splenektomi, nedsatt mjältsfunktion, vaccination, immunnedsättning, mjälte, mjältoperation

Referens- och länkförteckning

1. Riktlinjer för vaccination av vuxna splenektomi. Svenska infektionsläkarföreningen (SILF), maj 2023.
https://infektion.net/wp-content/uploads/2023/05/riktlinjer_for_vaccination_av_vuxna_splenektomi_2023.pdf
2. Vaccination av vuxna patienter inför och efter splenektomi”. Rutin utarbetad av infektionskliniken, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, september 2023.
<https://hittadokument.vgregion.se/su>
3. Rekommendationer om förebyggande åtgärder mot invasiv meningokocksjukdojm. Folkhälsomyndigheten, april 2018.
www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/941f1dd281b24e75b6e6d46d490b4d1d/rekommendationer-om-forebyggande-atgarder-mot-invasiv-meningokockinfektion.pdf
4. Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper. Folkhälsomyndigheten, september 2023.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/r/rekommendationer-om-pneumokockvaccination-/?pub=56914>

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Afshin ShahnavaZ, (afssh), Överläkare

Granskad av: Afshin ShahnavaZ, (afssh), Överläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-177

Version: 9.0

Giltig från: 2026-01-29

Giltig till: 2028-01-27